

2 मुख्यमन्त्री सुक्खू: अवदत्- मन्त्रिणां अधिकारिणां च मध्ये कोऽपि विवादः नास्ति, विना कारणं विषयः विस्तार्यते

3 हिमाचले प्रदर्शनस्य सज्जता, समयसारिणी प्रसारिता; 'मनरेगा रक्ष' अभियानस्य अन्तर्गतं काङ्ग्रेस-दलस्य विरोधः

4 भारतं इरानदेशस्य वर्तमानस्थिते: निकटतया निरीक्षणं कुर्वन् अस्ति - विदेशमन्त्रालयः

महाराष्ट्रनगरनिगमनिर्वाचनम्: २९ निगमेषु २३ निगमेषु भाजपादलस्य बहुमतम्

हिमसंस्कृतवार्ता: बीएमसी सहितं महाराष्ट्रे २९ नगरनिगमनिर्वाचनेषु भाजपागठबन्धनेन ठाकरेभाटूणां दुर्गं सहितं २३ निर्वाचनेषु स्पष्टबहुमतं प्राप्तम्। अन्ययोः नगरनिगमयोः भाजपा एकलबहुमतदलरूपेण उद्भूतवती, काङ्ग्रेसपक्षः लातूरसहितं द्वयोः बहुमतं प्राप्तवान्। बृहत्तमस्य नगरनिगमस्य बीएमसी-सङ्घस्य भाजपा-गठबन्धनेन प्रथमवारं तत् गृहीतम्, ठाकरे-भाटूणां एकीकृत-गठबन्धनस्य आभावेऽपि महायुति-पक्षस्य स्पष्टबहुमतं प्राप्तम्। अस्य लेखनसमये २२७ निर्वाचनपरिणामेषु घोषितेषु २१५ निर्वाचनपरिणामेषु भाजपा ८८, शिवसेनासहयोगिनः शिण्डे इत्यस्य २८, राकांपा त्रीणि आसनानि च प्राप्तवन्तः। एतेन बहुमतस्य लक्ष्यं ११४ भवति। तदतिरिक्तं शिवसेनायाः उद्भवठाकरे ६६ आसनानि प्राप्तवान्, तस्य भातुः राजठाकरे इत्यस्य एम.एन.एस.

बीएमसी-पक्षे काङ्ग्रेसपक्षः २४ आसनानि प्राप्तवान्, राकांपा शरदपवारः केवलं एकम् आसनं प्राप्तवान्। १० आसनानि अन्येषां कृते गतानि। समग्रतया महाराष्ट्रनगरनिगमनिर्वाचने २८६९ वार्डेषु मतदानं जातम्, येषु एषा वार्ता लेखनं यावत् २८४१ वार्डेषु मतदानं घोषितम् आसीत्। भाजपा १४२२ आसनैः बृहत्तमः दलरूपेण उद्भूतः, शिवसेना शिण्डे ३७४, काङ्ग्रेस ३३०, शिवसेना उद्भव ठाकरे १७६, राकांपा अजीतपवारः १५५, राकांपा शरदपवारः ४१, मनसे १३, वीबीए ४०, अन्ये २९० आसनैः च विजयं प्राप्तवन्तः। उल्लेखनीयं यत् एआईएमआईएम प्रमुखः औवेसी इत्यस्य दलस्य अपि विजयः अभवत् मुस्लिमप्रधानक्षेत्रेषु षट् आसनानि सन्ति। ठाकरे-भातरः निर्वाचने मराठी-समुदायस्य एकीकरणस्य आशां कृतवन्तः आसन्, परन्तु तेषां पगः न प्रशंसितः।

उपराष्ट्रपतिः सी.पी. राधाकृष्णन् यूनाइटेड् किङ्ग्डम्-देशस्य हाउस आफ् लॉर्ड्स् इत्यस्य अध्यक्षेन अल्कुलिथ्-नगरस्य लॉर्ड् मेक्फाल् इत्यनेन सह मिलितवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - उपराष्ट्रपतिः सी.पी. राधाकृष्णन् नवदेहल्यां संसदभवने यूनाइटेड् किङ्ग्डम्-देशस्य हाउस आफ् लॉर्ड्स् इत्यस्य अध्यक्षेन अल्कुलिथ्-नगरस्य लॉर्ड् मेक्फाल् इत्यनेन सह मिलितवान्। भारते आयोजिते राष्ट्रमण्डलस्य अध्यक्षानां अध्यक्ष्याधिकारिणां च २८ तमे सम्मेलने एषा सभा अभवत्। अस्मिन् अवसरे वदन् उपराष्ट्रपतिः अवदत् यत् लॉर्ड् मेक्फालस्य यात्रा भारतस्य यूनाइटेड् किङ्ग्डम्-देशस्य च दृढसंसदीयसम्बन्धं

प्रतिबिम्बयति। द्वयोः देशयोः सहयोगेन प्रजातान्त्रिकमूल्यानां प्रकाशनं कुर्वन् राधाकृष्णनमहोदयः अवदत् यत् एषा यात्रा भारतस्य संयुक्तराज्यस्य च दृढसंसदीयसम्बन्धं प्रतिबिम्बयति। द्वयोः देशयोः सहयोगेन प्रजातान्त्रिक-आचारस्य उल्लेखं कृत्वा सः अवदत् यत् द्वयोः देशयोः विधि-राज्यस्य प्रति प्रतिबद्धतायाः, संसदीय-विशेषाधिकारस्य च महत्त्वं रेखांकितम् अस्ति तथा च प्रतिनिधिमण्डलानां, संयुक्त-प्रशिक्षण-कार्यक्रमानाम्, ज्ञान-सहयोगी-उपक्रमानाम् च मध्ये अधिक-आदान-प्रदानस्य समर्थनं कृतम्। उपराष्ट्रपतिः संसदे भारतस्य डिजिटल-उपक्रमानाम् विषये अपि उक्तवान्, पारदर्शितायाः, जनसहभागितायाः च वर्धने यूके-देशस्य अनुभवात् शिक्षितुं रुचिं प्रकटितवान्।

सर्वकारेण २४२ अवैधसट्टेबाजी इत्यस्य-द्यूत-जालस्थलानां सङ्केतानि अवरुद्धानि

हिमसंस्कृतवार्ता: - सर्वकारेण २४२ अवैधसट्टेबाजी-द्यूत-जालस्थलानां अन्तर्जालसङ्केतानि अवरुद्धानि सन्ति। सूत्रानुसारं ऑनलाइन-द्यूत-अधिनियमस्य पारितस्य अनन्तरं ७,८०० तः अधिकाः अवैध-सट्टेबाजी-द्यूत-जालस्थलानि निरुद्धानि सन्ति, प्रवर्तन-कार्याणि च महतीं वृद्धिं प्राप्तवन्तः। सूत्रेषु उक्तं यत् अद्यतनं कार्यं उपयोक्तृणां विशेषतः युवानो रक्षणाय, अवैध-ऑनलाईन-सट्टेबाजी-द्यूत-मञ्चानां च आर्थिक-सामाजिक-हानि-निवारणाय सर्वकारस्य प्रतिबद्धतां प्रतिबिम्बयति।

मोहनलालमि्तलस्य निधनम्, प्रधानमन्त्रिणा शोकसंवेदना प्रकटिता

हिमसंस्कृतवार्ता: - मोहनलालमि्तलस्य निधनम् अभवत्। प्रधानमन्त्रिणा शोकसंवेदना प्रकटिता। सः अवदत् यत् सः तेन सह कृतानि अनेकानि समागमानि सर्वदा स्मरिष्यामि। सोशलमीडिया मध्ये प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् सः भारतीयसंस्कृतेः विषये अतीव अनुरागं धारयति, व्यापारजगति च विशिष्टं स्थानं धारयति। मोदीमहोदयः अवदत् यत् मोहनलालमि्तलः विविधसामाजिककार्येषु योगदानं दत्तवान्, येन समाजस्य प्रगतेः प्रति तस्य समर्पणं प्रतिबिम्बितम्। प्रधानमन्त्री मोदी तस्य परिवारस्य, प्रशंसकानां च प्रति गभीरा शोकसंवेदनां प्रकटितवान्।

सुभाषितम्
एक एव दमे दोषो,
द्वितीयो नोपपद्यते।
यदेन क्षमया युक्तम्,
अशक्तं मन्यते जनः।।
-महासुभाषितसंग्रह

अर्थात्-दम (चित्त की वृत्तियों पर नियन्त्रण) में केवल एक ही दोष होता है अन्य कोई दोष नहीं है कि यदि ऐसा व्यक्ति क्षमाशील भी होता है तो लोग उसकी क्षमाशीलता को उसकी कारयता समझने लगते हैं।

हिमसंस्कृतवार्ता:
हिमसंस्कृतवार्तापत्रस्य एकवर्षस्य सदस्यता १०० ₹
One year subscription to the daily Sanskrit newspaper is Only 100 Rupees
To subscribe, text us a message saying hello on the number below.

7876636263

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ता: दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-अशुद्धीनां कृते, राजनैतिक-सांस्कृतिकविचारणाञ्च कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम्, प्रकाशनम्
जसवंत कोटला तहसीलपरिसरस्य समुच्चैः कस्तुरी कोटला जिला कांगडा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः-१७७१११
सङ्केतः-प्रबन्धनिदेशिका- शिवाजी शर्मा हिमसंस्कृतम्

तृतीये अन्ताराष्ट्रीय-पतङ्गमहोत्सवे गृहमन्त्री अमितशाहः देहल्याः मुख्यमन्त्री रेखा गुप्ता च भागं गृहीतवन्तौ

हिमसंस्कृतवार्ता: - तृतीये अन्ताराष्ट्रीय-पतङ्गमहोत्सवे गृहमन्त्री अमितशाहः देहल्याः मुख्यमन्त्री रेखा गुप्ता च भागं गृहीतवन्तौ। आयोजनं सम्बोधयन् गृहमन्त्री अमितशाहः अवदत् यत् मकरसंक्रान्तिः कृष्णकाणां उत्सवः अस्ति, ते अस्मिन् दिने स्वस्य नूतनवर्षस्य आरम्भं कुर्वन्ति। सः अपि अवदत् यत् एतेषां उत्सवानां माध्यमेन सम्पूर्णः समाजः एकत्र आगत्य सामूहिकदृष्ट्या अग्रे गच्छति। मुख्यमन्त्री रेखा गुप्ता अवदत् यत् एषा दिल्ली अस्ति यत्र प्रत्येकं सूत्रं जानन् संयोजयति, परम्परां संप्रेषयति, प्रत्येकं वर्षः च नगरस्य सहयोगस्य परिचयं गभीरं करोति।

अधिकारिणां विषये टिप्पणीप्रकरणे इदानीं शिक्षामन्त्रिणः, काङ्ग्रेसविधायकस्य महत्त्वपूर्णं वक्तव्यम्

हिमसंस्कृतवार्ताः- शिमला। हिमाचलप्रदेशस्य लोकनिर्माणमन्त्री विक्रमादित्यसिंहं बाह्यराज्येभ्यः आगतानां आई. ए. एस., आई. पी. एस. अधिकारिणां विषये कृतायां टिप्पणीविषये उत्पन्नः राजनीतिकः संघर्षः अद्यापि शमनं न प्राप्नोति। अस्मिन् प्रकरणे मन्त्री अनिरुद्धसिंहः, जगत्सिंहनेगी, राजेशधर्माणी च वक्तव्यानन्तरम् इदानीं शिक्षामन्त्री रोहितठाकुरः, काङ्ग्रेसस्य च एकः विधायकः अपि स्ववक्तव्यं दत्तवन्तौ। तयोः उभयोः विक्रमादित्यसिंहस्य वक्तव्यस्य समर्थनं कृतम्। शुक्रवासे शिमलायां पत्रकारैः पृष्ठानां प्रश्नानाम् उत्तरं ददन् शिक्षामन्त्री रोहितठाकुरः अवदत् यत् प्रदेशनिर्माणे राज्यबाह्याः आई. ए. एस., आई. पी. एस. अधिकारिणः, स्वराज्यस्य अधिकारिणः अपि महत्त्वपूर्णं बहुमूल्यं च योगदानं दत्तवन्तः सन्ति।

विक्रमादित्यसिंहः अपि अतीव कार्यकुशलः मन्त्री- रोहितः रोहितठाकुरः अवदत् यत् प्रदेशस्य अधिकारिणां कृते नैतिकं कर्तव्यम् अपि अस्ति। अस्मिन् विषयेषु वक्तव्यं सामान्यीकर्तुं न शक्यते। नकारात्मक-विचारस्य प्रश्नः केवलम् ऑल- इण्डिया- सर्विस-पर्यन्तं सीमितं न शक्यते, यतः एतादृशः दृष्टिकोणः प्रदेशसम्बद्धेषु अपि केषुचित् व्यक्तिषु दृश्यते। अस्मिन् विषये राज्यस्य मुख्यमन्त्री इति नाते मुख्यमन्त्रिणः निवेदनं कृतं यत् लोकनिर्माणमन्त्रिणः सन्द्देहविषये स्थितिः स्पष्टा क्रियेत्। यतः विक्रमादित्यसिंहः अपि अतीव कार्यकुशलः मन्त्री अस्ति। तेन यत् किमपि उक्तं, तत्र विद्यमानाः शङ्काः मुख्यमन्त्रिणा निवार्यन्तां, येन सम्पूर्णा स्थितिः स्पष्टा भवेत्।

मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंह- सुखवुर्यस्य मौनभङ्गः

हिमाचलप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखः मन्त्री-अधिकारी-विवादे मौनं त्यक्तवान्। दिल्लीयां गुरुवासरे सन्ध्यायां माध्यमैः सह संवादे सः अवदत् यत् मन्त्रीणां अधिकारिणां च मध्ये कोऽपि विवादः नास्ति। कदाचित् एतादृशाः विषयाः उद्भवन्ति, किन्तु तेषु अत्यधिकं ध्यानं दातुम् आवश्यकता नास्ति। सर्वे अधिकारिणः सम्यक् प्रकारेण कार्यं कुर्वन्ति इति अपि मुख्यमन्त्रीणाः उक्तम्।

सुरेशकुमारस्य वक्तव्यम्- मन्त्री सम्यक् चेत् अधिकारिणः स्वयमेव सम्यक् कार्यं कुर्वन्ति

लोकनिर्माणमन्त्रिणः विक्रमादित्यसिंहस्य आई. ए. एस. अधिकारिणां विषये दत्तवक्तव्यानन्तरं काङ्ग्रेस- विधायकानां प्रतिक्रियाः अपि आगताः। मुख्यमन्त्रिणः गृहजिलायाः हमीरपुरात् भोस्झ-विधानसभा- क्षेत्रस्य विधायकः सुरेशकुमारः अवदत् यत् यदि मन्त्री स्वयं सम्यक् भवेत् तर्हि अधिकारिणः स्वयमेव सम्यक् रीत्या कार्यं कुर्वन्ति। अधिकारिणां नियन्त्रणं मन्त्रीणां कर्तव्यं भवति। यदि मन्त्री एतत् भूमिकां सम्यक् न निर्वहति, तर्हि

अन्यान् दोषारोपयितुं न युक्तम्, अपि तु आत्मनि अवलोकनं कर्तव्यं यत् स्वयमेव काचित् न्यूनता अस्ति वा न इति। नेतृत्वं शीघ्रं भवति, तदेव कार्याणां दिशानिर्देशनं करोति। अधिकारिणः कर्मचारिणः च नेतृत्वेन प्रदत्तानां निर्देशानाम् अनुसारमेव कार्यं कुर्वन्ति। यदि मन्त्री स्पष्टान् प्रभावीन् निर्देशान् दातुं न शक्नोति, तर्हि अस्मिन् विषये गम्भीरं आत्ममन्थनं करणीयम्।

विक्रमादित्यसिंहस्य पूर्ववक्तव्यम्

गुरुवासे आई. ए. एस., आई. पी. एस. संघस्य वक्तव्यानन्तरं विक्रमादित्यसिंहः पुनः अवदत् यत् अधिकारितन्त्रं शासकत्वं साधयितुं न प्रयतेत्। यदि तथा भविष्यति, तर्हि सः जनहिते प्रश्नान् उत्थापयितुं न पश्चात्तापं करिष्यति। हिमाचलप्रदेशस्य जनाः दुर्बलाः न सन्ति यत् तेषां सुरक्षाया आवश्यकता भवेत्। मम स्वयमेव सुरक्षाया आवश्यकता नास्ति। अहं पुलिससुरक्षां विना अपि जीवितुं शक्नोमि। यः मम सुरक्षां निष्कासयितुम् इच्छति, सः तथा करोतु। मम सह प्रदेशजनानां समर्थनम् अस्ति, तत् एव मम महान् सुरक्षाकवचम्। मम उत्तरदायित्वं हिमाचलप्रदेशस्य जनानां प्रति अस्ति। पूर्वमपि मम सह कश्चन आई. पी. एस. अधिकारी नासीत्। अहं विवादस्य राजनीतौ न विश्वासं करोमि, किन्तु प्रदेशस्य जनहिते कदापि सहमतिं न करिष्यामि। आई. ए. एस. आई. पी. एस. अधिकारिणां मानसम्मानः अस्ति। सेवायाः सर्वोच्चत्वं रक्षणीयम्। यदि काचित् न्यूनता दृश्यते, तस्य उल्लेखः कर्तव्यः। अहं सर्वेभ्यः आधुना अनुभवेन च लघुः अस्मि, सर्वेभ्यः उत्तमान् गुणान् शिक्षितुम् इच्छामि। ये संस्काराः मम प्राप्ताः, तेषु अहं कदापि सहमतिं न करिष्यामि। यदि मुख्यमन्त्री पृच्छेत्, तर्हि तेषां समक्षम् अपि अहं स्वं मतं निवेदयिष्यामि। हिमाचलहितेषु यदि कुत्रचित् सहमतिं दृश्यते, तर्हि अहम् अवश्यं स्वरम् उच्छ्रावयिष्यामि। अहं स्ववाक्येषु दृढः अस्मि।

धर्माणीनां मतम्- वक्तव्यम् अनावश्यकं हानिकरं च

तकनीकीशिक्षामन्त्री राजेशधर्माणीः विक्रमादित्यसिंहं उपदिशन् तस्य वक्तव्यं अनावश्यकं हानिकरं च इति अवदत्। लोकतन्त्रस्य चतुष्टये स्तम्भेषु कार्यपालिकायाः विशेषं महत्त्वम् अस्ति। ऑल-इण्डिया-सर्विस अन्तर्गतम् अधिकारिणां नियुक्तिः भारत-सर्वकारेण क्रियते, प्रदेशविकासे च तेषां महती भूमिका अस्ति। यदि विक्रमादित्यसिंहस्य कस्याचित् अधिकारिणः सह समस्या आसीत्, तर्हि तां माध्यमेषु न प्रकाश्य, अपि तु मन्त्रिपरिषदः उपावेशने अथवा मुख्यमन्त्रिणा सह प्रत्यक्षसंवादेन निवेदयितुं युक्तम् आसीत्। सार्वजनिकमञ्चे एतादृशैः वक्तव्यैः राष्ट्रव्यापी मिथ्या सन्देशः प्रसारितः भवति। हिमाचलस्य अपि अनेकाः प्रतिभावन्तः अधिकारिणः अन्येषु राज्येषु सेवां कुर्वन्ति। यदि हिमाचले बाह्यराज्यीय-अधिकारिणां विषये प्रश्नाः उत्थाप्यन्ते, तर्हि अन्यराज्येषु नियुक्तानां हिमाचलीय-अधिकारिणां अपि अनावश्यकः क्लेशः असहजता च उत्पद्येत्। हिमाचलप्रदेशः बहुषु विकासकार्येषु अन्यराज्येषु अपि आश्रितः अस्ति, अतः एतादृशी उक्तिः पारस्परिक- सम्बन्धान् प्रभाविष्यति शक्नोति इति धर्माणीवर्यस्य चेतावनी आसीत्।

मुख्यमन्त्री सुखः अवदत्- मन्त्रिणां अधिकारिणां च मध्ये कोऽपि विवादः नास्ति, विना कारणं विषयः विस्तार्यते

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला।

मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखः महोदयः उक्तवान् यत् प्रदेशे मन्त्रिणां प्रशासनिक-अधिकारिणां च मध्ये कस्यापि प्रकारस्य विवादः नास्ति। अस्मिन् सम्पूर्णं विषये विना कारणं अतिशयोक्तिः क्रियते। दिल्लीयां प्रसारमाध्यमैः (Media) सह सम्भाषणकाले मुख्यमन्त्री अवदत् यत् प्रशासनिककार्येषु बहुवारं मतभेदाः वा विचाराणां भिन्नता दृश्यते, परन्तु एतत् विवादस्य रूपं दातुं न उचितम्।

सः स्पष्टं कृतवान् यत् एतादृशः वार्ताः पूर्वमपि अभवन् भविष्यन्ति च, परन्तु एतासु आवश्यकतायाः अधिकं ध्यानं दातुं न अपेक्षितम्। सर्वे अधिकारिणः पूर्णनिष्ठाया सत्यनिष्ठाया च स्वदायित्वं निर्वहन्ति। सर्वकारस्य प्रशासनस्य च मध्ये उत्तमं सामञ्जस्यं अस्ति, विकासकार्येषु च कोऽपि अवरोधः नास्ति।

विक्रमादित्यः स्वविभागे ध्यानं दद्यात्, मन्त्रिभिः एतादृश- कथनेभ्यः दूरं स्थातव्यम् - सुखः

प्रशासनिक-अधिकारिणां विषये मन्त्रिणः टिप्पण्याः परं उत्पन्नस्य विवादस्य उपरि स्वमौनं भक्त्वा मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखः विक्रमादित्यसिंहं प्रति उपदेशं दत्तवान् यत् सः स्वविभागे (Department) ध्यानं दद्यात्। प्रदेशस्य आत्मनिर्भरतायै कार्यप्रणाल्यां गतिवर्धनस्य आवश्यकता अस्ति। सः उक्तवान् यत् सर्वेषां मन्त्रिणां एतादृशानि 'वक्तव्यानि' न वक्तव्यानि।

शुक्रवासे नवदिल्ल्यां माध्यमैः सह वार्तालापकाले मुख्यमन्त्री अवदत् यत् प्रदेशं विकासपथे अग्रे नेतुं सर्वैः मिलित्वा कार्यं करणीयम्। सः उक्तवान् यत् बहुवारं एतादृशानि कथनानि केवलं ध्यानाकर्षणाय अपि भवन्ति। अयं विषयः अकारणम् वर्धितः अस्ति। मम कृते एताः वार्ताः किमपि महत्त्वं न धारयन्ति। सः पुनः अवदत् यत् मन्त्रिणां अधिकारिणां च मध्ये किमपि वैमनस्यं नास्ति।

भारतस्य बृहत्तमः चिकित्सा अभिलेखः मण्डीनगरे निर्मितः

भारतस्य बृहत्तमः चिकित्सा अभिलेखः मण्डीनगरे निर्मितः अस्ति। डॉ. उदय भानुः लेप्रोस्कोपिक सर्जरीद्वारा ५.२१ किलोग्रामस्य रसोली इति निष्कासितवान्। एतेन शल्यक्रियायाः कारणात् एकस्याः स्त्रियाः जीवनस्य नूतनं पट्टं प्राप्तम्। न्यूनतम-आक्रामक-शल्यक्रियायां अपि विश्वस्तरीयः अभिलेखः स्थापितः अस्ति। न्यूनतम-आक्रामक-स्त्रीरोग-शल्यक्रियायां एषा उपलब्धिः मण्डी-नगरस्य निज-चिकित्सालये प्राप्ता। बहुवर्षेभ्यः तीव्रवेदनाग्रस्तायाः महिलायाः गर्भाशयस्य विशालस्य रसोल्याः निवृत्तिः अभवत्। पीडितां चिरकालात् असामान्यं उदरविस्तारः, अत्यधिकं मासिकधर्मस्य रक्तस्रावः, तीव्रदाबसमस्याः च आसीत्।

हिमाचले प्रदर्शनस्य सज्जता, समयसारिणी प्रसारिता;

'मनरेगा रक्ष' अभियानस्य अन्तर्गतं काङ्ग्रेस-दलस्य विरोधः

हिमसंस्कृतवार्ता: - बिलासपुरम्।

हिमाचलप्रदेशकाङ्ग्रेससमित्या 'मनरेगा रक्ष' (मनरेगा बचाओ) अभियानस्य अन्तर्गतं प्रत्येकस्मिन् विधानसभाक्षेत्रे प्रदर्शनानि आयोजयिष्यन्ते। एतेषां कार्यक्रमणां मुख्योद्देश्यं भाजपा-सर्वकारेण मनरेगा-नियमेषु क्रियमाणं परिवर्तनं, श्रमिकाणाम् अधिकारेषु प्रहाराः तथा च तेषां जीविकायाः हरणस्य प्रयासानां विरुद्धं विरोधं प्रकटयितुम् अस्ति। हिमाचलप्रदेशकाङ्ग्रेस समित्या प्रसारितायाः

समयसारिण्याः (Schedule) अनुसारं काङ्गडा-जनपदस्य बैजनाथ-पालमपुरयोः १६ जनवरी दिनाङ्के, धर्मशालायां १७ जनवरी दिनाङ्के, काङ्गडा-नगरोटयोः २४ जनवरी दिनाङ्के, शाहपुरे १९ जनवरी दिनाङ्के, जवाली-नूरपुरयोः २० जनवरी दिनाङ्के, फतेहपुरे २१, देहरायां २२, इन्दौरायां २१ तथा च जसवां-प्रागपुरे २३ जनवरी दिनाङ्के प्रदर्शनं भविष्यति। एतेन सह चम्बा-जनपदस्य चुराह क्षेत्रे १६ जनवरी, चम्बा नगरे २६, भरमौरै २०, भटियाते २२ तथा च डलहौजी विधानसभाक्षेत्रे २४ जनवरी दिनाङ्के विरोध-प्रदर्शनस्य कार्यक्रमः निश्चितः। हमीरपुर-जनपदस्य सुजानपुरे १७ जनवरी, हमीरपुरे २०, बड़सर क्षेत्रे १६, भोरञ्जे २१ तथा च नादौने १९ जनवरी दिनाङ्के प्रदर्शनं भविष्यति। बिलासपुर-जनपदस्य घुमारवीं क्षेत्रे १९ जनवरी, बिलासपुरे २०, झण्डुतायां २२ तथा च श्रीनयनादेव्यां २४ जनवरी दिनाङ्के कार्यक्रमः निश्चितः अस्ति।

सेब-फले शतप्रतिशतम् (१००%) आयातशुल्कं आरोपयन्तुः मुख्यमन्त्री केन्द्रीयवित्तमन्त्रिणे प्रदेशस्य उद्यानपालकानां चिन्ताभिः अवगतं कारितवान्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखसुखमहोदयः केन्द्रसर्वकारात् 'ऑफ-सीजन' (असमय-काले) विदेशीय-सेब-फलानां 'डम्पिंग' (अत्यधिक-आयातं) रोद्धुं आयातशुल्कं वर्धयित्वा शतप्रतिशतं कर्तुं तथा च सेब-आयाते 'मात्रात्मक-प्रतिबन्धं' (Quantitative Restriction) स्थापयितुं आग्रहं कृतवान्। सः गुरुवासरे नवदिल्ल्यां केन्द्रीयवित्तमन्त्री निर्मला सीतारमण महोदयायाः समक्षं हिमाचलस्य सेब-उत्पादकानां हितानां प्रबलं वकालतं कृतवान्। सः उद्यानपालकानां (बागबानों) समस्यानां निवारणाय केन्द्रसर्वकारस्य त्वरित-हस्तक्षेपस्य याचनां कृतवान्। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् विदेशीय-सेब-फलानां वर्धमान-आयातेन राज्यस्य कृषकाणां महती हानिः भवति। सः प्रायः २.५ लक्षं सेब-उत्पादकानां हितार्थं सेब-फलं 'विशेष-श्रेण्यां' (Special Category) सम्मिलितं कर्तुं मागं कृतवान्, येन अन्ताराष्ट्रीय-प्रतिस्पर्धायाः विरुद्धं संरक्षणं प्राप्येत। सः हिमाचले सेब-उत्पादनस्य मुख्यकाले (जुलाई-

तः नवम्बर-मासं यावत्) आयाते पूर्णप्रतिबन्धं याचितवान्। मुख्यमन्त्रिणा सूचितं यत् गते मङ्गलवासरे उद्यानपालकानां एकं प्रतिनिधिमण्डलं तेन सह मिलित्वा न्यूजीलैण्ड-देशस्य सेब-फले आयातशुल्कस्य न्यूनतायाः विषये चिन्तां प्रकटितवान्। सः अवदत् यत् 'सेब-राज्यम्' इति प्रसिद्धे हिमाचले प्रतिवर्षं सेब-उत्पादनेन प्रायः ४,५०० कोटिरूप्यकाणां आयः भवति, यत् राज्यस्य कुल-फल-उत्पादनस्य ८० प्रतिशतं अस्ति। एतेन १० लक्षं मानव-दिवसाः (Man-days) सृज्यन्ते।

प्रतिकूलभ्रतौ व्यापारः प्रभावितः भवति

मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् अप्रैल-तः अगस्त-मासं यावत् न्यूजीलैण्ड-देशस्य सेब-फले २५ प्रतिशतं शुल्कमुक्तैः कारणात् 'कोल्ड स्टोरेज' मध्ये रक्षितस्य हिमाचल-सेब-फलस्य मूल्यं न्यूनं भवति, येन व्यापारः प्रभावितः अस्ति। राज्यसर्वकारः लघु-कृषकाणां आजीविकां रक्षितुं प्रभावीनि पदानि गृह्णाति।

भाजपा-नेतृणां मौनम्

नवदिल्ल्यां पत्रकारैः सह सम्भाषणकाले मुख्यमन्त्री हिमाचल-भाजपा-नेतृणां मौने अपि प्रश्नं कृतवान्। सः तान् आग्रहं कृतवान् यत् ते प्रदेशस्य उद्यानपालकानां विषयान् केन्द्रीयनेतृत्वस्य समक्षं उपस्थापयन्तु। अस्मिन् अवसरे मुख्यमन्त्रिणः प्रधानपरामर्शदाता रामसुभगसिंहः, वित्तसचिवः देवेशकुमारः, सचिवः राकेश कंवरः च उपस्थिताः आसन्।

जयरामठाकुरस्य गभीरः आरोपः मुख्यमन्त्रिणं मन्त्रिणः च स्वाङ्गुलीषु नृत्यं कारयन्ति अधिकारिणः

हिमसंस्कृतवार्ता: - कुल्लूः। हिमाचलप्रदेशस्य विपक्षनेता पूर्वमुख्यमन्त्री च जयरामठाकुरः काङ्ग्रेसनेतृत्वेन सुखविन्दरसिंहसुखसर्वकारे तीव्रप्रहारं कृतवान्। सः अवदत् यत् हिमाचले नियमः व्यवस्था च अवशिष्टा नास्ति। सः अवदत् यत् काङ्ग्रेससर्वकारे राज्यस्य स्थितिः अत्यन्तं भयंकरः अस्ति। एकः मन्त्री बहिः अधिकारिभिः सह कुट्टः अस्ति, अपरः कार्यं कर्तव्यमिति आग्रहं कुर्वन् दृश्यते। राज्यस्य स्थितिः एतादृशी अभवत् यत् मुख्यमन्त्री, उपमुख्यमन्त्री,

मन्त्रिणः, विधायकाः च अधिकारिभिः स्वाङ्गुलीषु नृत्यं कारयन्ति। एतेन सर्वकारस्य पूर्णविफलता स्पष्टतया ज्ञायते। जयरामठाकुरः आरोपितवान् यत् सर्वकारः अस्य प्रयोजनाय सर्वाधिकं मृत्योः संख्यां विद्यमानं मण्डलं मण्डी इति मण्डलं चयनं कृत्वा आपदः अनन्तरम् अपि उत्सवं कृतवान्। सः आरोपितवान् यत् एनडीआरएफ (राष्ट्रीय आपदाप्रतिक्रियाबलस्य) धनस्य दुरुपयोगः अस्य उत्सवस्य कृते अभवत्, उत्सवेषु च प्रायः ₹१० कोटिरूप्यकाणि व्ययितानि। विपक्षस्य नेता अवदत् यत् मण्डीनगरे उपमुख्यमन्त्रिणः वचनानि यस्मिन् "रात्रौ विषयस्य निवारणं" इति सन्दर्भाः सन्ति, इदानीं जनज्ञानं

हिमाचलप्रदेशे एच-आई-वी रोगिणां मध्ये ६० प्रतिशताः १६-४५ आयु-वर्गस्य, जागरूकतायै विभागेन योजना निर्मिता

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। हिमाचलप्रदेशे युनां मध्ये वर्धमानं एच. आई. वी. संक्रमणं दृष्ट्वा स्वास्थ्यविभागेन महाविद्यालयेषु रेड रिबन क्लब माध्यमेन जागरूकता-अभियानाः प्रवर्तिताः सन्ति। अस्य उद्देश्यं विद्यार्थिनः एच. आई. वी./ एडसस्य कारणानि, संरक्षणोपायान्, च समये परीक्षणस्य महत्त्वं विषये अवगतं कर्तुं तथा जागरूकान् कर्तुं च अस्ति। कांगडाजनपदे विभिन्नेषु महाविद्यालयेषु २९ रेड रिबन क्लबैः जनसामान्यः जागरूकः क्रियते। विभागीयसूचनानुसारं प्रदेशे एच. आई. वी. रोगिणां मध्ये १६ तः ४५ वर्षपर्यन्तम् आयुवर्गस्य भागः ६० प्रतिशतादधिकः अस्ति, यत् चिन्ताजनकः विषयः। एतद्दृष्ट्वा महाविद्यालयस्तरे संगोष्ठयः, कार्यशालाः, जागरूकतारथयात्राः, संवादकार्यक्रमाः आयोज्यन्ते। रेड रिबन क्लबस्य स्वयंसेवकाः युवजनान् सुरक्षित-आचरणं स्वीकरोतुं, भ्रान्तधारणाभ्यः दूरं तिष्ठन्तु, एच. आई. वी. संक्रमितेषु प्रति संवेदनशीलं दृष्टिकोणं धारयितुं प्रेरयन्ति। सम्यग्ज्ञानात् जागरूकतया च संक्रमणस्य दरं प्रभावीरीत्या न्यूनीकर्तुं शक्यते। स्वास्थ्यविभागात् प्राप्तसूचनानुसारं प्रदेशे एच. आई. वी. रोगिणां कुलसंख्या ६१९० अस्ति, यत्र ३६१३ पुरुषाः, २८४२ महिलाः सन्ति। जिलानुसारं विवरणम् एतत् अस्ति। बिलासपुरे ४६८, चम्बायां १९६, हमीरपुरे १०७१, कांगडायां १७२२, किन्नौरै ३०, कुल्लौ २९९, लाहौल-स्पितौ १२, मण्ड्याम् ७९४, शिमलायां ३३५, सिरमौरै १५९, सोलनस्य ३२६, ऊनायां च ७०७ संक्रमिताः जनाः सन्ति। प्रदेशे एच. आई. वी. संक्रमणस्य निवारणाय स्वास्थ्यविभागेन, रेड रिबन क्लबैः च महाविद्यालयेषु विविधक्रियाकलापानां माध्यमेन विद्यार्थिनः अन्ये च जनाः जागरूकाः क्रियन्ते। वर्तमानकाले २९ आई. टी. आई. अभियानिकी-महाविद्यालयेषु अभियानं सञ्चालितम् अस्ति।

-डा. राजेश सूदः,
जिला स्वास्थ्याधिकारी, कांगडा

जातम्। आगामिनां विधानसभानिर्वाचनानां आयोजनस्य स्थाने अधुना सर्वकारः सर्वोच्चन्यायालयस्य समीपं गन्तुं सज्जः अस्ति यतोहि तदर्थं धनस्य अभावः अस्ति, यद्यपि विधानेन स्पष्टतया उक्तं यत् प्रत्येकं पञ्चवर्षेषु निर्वाचनं अनिवार्यम् इति। ऊना आत्महत्यायाः विषये जयरामठाकुरः उक्तवान् यत् राज्ये विधिव्यवस्थायाः पतनम् अभवत्। सः विश्वासम् अकरोत् यत् कुल्लूविधायकः सुन्दरसिंहठाकुरः मन्त्रीत्वस्य आकांक्षां कृतवान् परन्तु तत् कर्तुं असफलः अभवत्। सः आरोपितवान् यत् सर्वे काङ्ग्रेसमन्त्रिणः विधायकाः च स्वयमेव व्यग्राः सन्ति।

Himachal News: हिमाचलप्रदेशः सशक्तस्टार्टअप- क्रमाङ्के ५.० मध्ये शीर्ष-प्रदर्शक-उपाधिं प्राप्तवान्

हिमसंस्कृतवार्ताः। भारतसर्वकारस्य वाणिज्य-उद्योगमन्त्रालयस्य उद्योग-आन्तरिकव्यापार-प्रवर्धनविभागेन राज्येषु केन्द्रीयक्षेत्रेषु च स्टार्टअप-पारिस्थितिकीतन्त्रस्य सुदृढीकरणस्य उद्देश्यं कृत्वा राज्य-स्टार्टअप-क्रमाङ्कनस्य पञ्चम-संस्करणस्य आयोजनं कृतम् । राज्ये सशक्तं स्टार्टअप इकोसिस्टम् विकसितुं हिमाचलप्रदेशः सर्वोच्चप्रदर्शनस्य रूपेण मान्यतां प्राप्तवान् । अस्मिन् क्रमाङ्कन-अभ्यासे चतुर्त्रिंशत् राज्यानि, केन्द्रशासितक्षेत्राणि च भागं गृहीतवन्तः । राज्यस्य स्टार्टअप-क्रमाङ्कनस्य ५.०-परिणामानां घोषणा २०२६ तमस्य वर्षस्य जनवरी-मासस्य १६ दिनाङ्के, प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी-वाणिज्य-

उद्योगमन्त्री पीयूषगोयलयोः शोभितेन डीपीआईआईटी-द्वारा आयोजिते विशेष-पुरस्कार-समारोहे अभवत् । समारोहे आर.डी.नाजिम, आईएएस, अतिरिक्तमुख्यसचिवः (उद्योगाः) स्टार्टअप-संस्थानां कृते अनुकूलं वातावरणं निर्माय शैक्षिकसंस्थानां उद्योगहितधारकैः सह सम्बद्धं कर्तुं च मान्यतां प्राप्तवान् । पुरस्कारम् एकल वातायनम् निकासी एजेन्सी (बढ़ी) इत्यस्य संयुक्तनिदेशकः अंशुलधीमानः तथा संयुक्तनिदेशकः (उद्योगाः) दीपिकाखत्री च प्राप्तवती । अतिरिक्तनिदेशकः (उद्योगाः) तिलकराजशर्मा अवदत् यत् डीपीआईआईटी प्रारम्भात् एव राज्यस्य स्टार्टअप यात्रां मान्यतां ददाति

भारतं इरानदेशस्य वर्तमानस्थितेः निकटतया निरीक्षणं कुर्वन् अस्ति - विदेशमन्त्रालयः

हिमसंस्कृतवार्ताः - विदेशमन्त्रालयेन उक्तं यत् भारतं इरानदेशस्य वर्तमानस्थितेः निकटतया निरीक्षणं कुर्वन् अस्ति । विदेशमन्त्रालयस्य प्रवक्ता रणधीरजयसवालः उक्तवान् यत् भारतं इरानदेशे निवसतां भारतीयानां हिताय सर्वाणि सम्भवं पदानि स्वीकुर्वन् प्रतिबद्धः अस्ति । सः अवदत् यत् सम्प्रति इरानदेशे प्रायः ९,००० भारतीयानगरिकाः सन्ति, येषु अधिकांशः छात्राः सन्ति । जयसवालमहोदयेन उक्तं यत् इरान-देशस्य अद्यतन-स्थितेः आलोके विदेश-मन्त्रालयेन भारतीयानां इरान-देशं न गन्तुं परामर्शपत्रं प्रसारितम् अस्ति तथा च इरान-देशे निवसतां प्रत्यागन्तुं कथितम् अस्ति । चाबहार-बन्दरगाहस्य विषये जयसवालमहोदयेन उक्तं यत् गतवर्षस्य अक्टोबर्-मासस्य २८ दिनाङ्के अमेरिकी-कोष-विभागेन सशर्त-प्रतिबन्ध-मुक्ति-सम्बद्धानि मार्गदर्शिकाः प्रसारिताः, ये अस्मिन् वर्षे अप्रैल-मासस्य

२६ दिनाङ्कपर्यन्तं वैधाः सन्ति । एतां व्यवस्थां अन्तिमरूपेण निर्धारयितुं भारतं अमेरिकीपक्षेण सह चर्चां कुर्वन् अस्ति इति सः अवदत् । जापानदेशेन सह रक्षासहकार्यस्य विषये जयसवालमहोदयेन उक्तं यत् भारत-जापानसहकार्यस्य एषः महत्त्वपूर्णं सोपानं अस्ति । विदेशमन्त्रिणः एस.जयशंकरस्य जापानदेशस्य विदेशमन्त्रिणः च मध्ये अस्मिन् विषये चर्चा अभवत् । प्रवक्ता अवदत् यत् भारतं सम्बन्धान् अधिकं सुदृढं कर्तुम् उत्सुकः अस्ति तथा च अनेकाः परियोजनाः विचार्यमाणाः सन्ति । भारतस्य त्रिदिवसीययात्रायां गच्छन् जापानदेशस्य विदेशमन्त्री प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी इत्यस्मै शिष्टाचारमेलनं कृत्वा पश्चात् विदेशमन्त्री अस्मिन् काले द्वयोः नेत्रयोः बहुपक्षीयस्य द्विपक्षीयसम्बन्धस्य समीक्षा कृता । म्यांमारनिर्वाचनविषये प्रवक्ता अवदत् यत् भारतं तत्र समावेशी निष्पक्षं च निर्वाचनं कर्तुं प्रतीक्षते ।

हिमसंस्कृतवार्ताः, ईदरधीरजः, हैदराबादः

वार्ता-संवादः

नन्दिनी- नमो वः। अद्यतने वार्ता-कार्यक्रमे स्वागतं करोमि। नमस्ते काव्ये।

काव्या- नमस्ते नन्दिनि। अद्य का नूतना वार्ता त्वया आनीता?

नन्दिनी- शृणु तावत्। देहल्याः लोहपथगामिन्याम् (Metro) एकं विचित्रं वृत्तं जातम्। तत्र यात्रा-समये एकया युवत्या उच्च-स्वरेण चलचित्राणि वीक्षितानि।

काव्या- तत् तु अन्येषां कृते कष्टकरं खलु। तदा अन्यैः सा न निवारिता वा?

नन्दिनी- एकया समीपस्थया महिलाया सा तीक्ष्ण-दृष्ट्या दृष्टा। यद्यपि तया क्रोधेन प्रेक्षितम्, तथापि त्या युवत्या ध्वनिः न स्थगितः। एतत् दृष्ट्वा सर्वे विस्मिताः जाताः।

काव्या- अहो! जनानाम् एतादृशः व्यवहारः अनुचितः एव। अस्तु, का अन्या वार्ता?

नन्दिनी- अमेरिका-देशे एकं नगरं वर्तते। तत्र क्षभिः (कुक्कुरैः) त्यक्त-मलस्य विषये एकः नूतनः उपायः आरब्धः।

काव्या- कः उपायः सः?

नन्दिनी- वैः स्वामिभिः शुनकानां मलः न अपसारितः, तेषां परिचयाय मलेन एव वैज्ञानिक-परीक्षणं क्रियते। तेन परीक्षणेन स्वामी कः इति ज्ञातं भवति।

काव्या- मलेन स्वामिनः अन्वेषणम्? एतत् तु पूर्वं न श्रुतम्!

नन्दिनी- सत्यं, मलेन स्वामि-ग्रहणम् अपूर्वम् एव। अधुना स्विट्जर-देशस्य एकां वार्तां कथयामि।

काव्या- तत्र किमपि रोचकं जातं वा?

नन्दिनी- तत्र एकया अमेरिक-युवत्या भाटक-यानं (Taxi) धृतम्। तया केवलम् एक-होरा-पर्यन्तं यात्रा कृता।

काव्या- तत्र किम् आश्चर्यम्?

नन्दिनी- तस्यै यात्रायै चालकाय तया त्रिंशत्-सहस्र-रूप्यकाणि दत्तानि। एतत् मूल्यं दृष्ट्वा सा भृशं चकिता जाता।

काव्या- एक-होरायै त्रिंशत्-सहस्र रूप्यकाणि? एतत् तु लुण्ठनम् एव!

नन्दिनी- तत् भाटकं तु अत्यधिकम् एव। इदानीं मलेशिया-देशस्य विचित्रा वार्ता श्रूयताम्। तत्र युवकानां कृते एकं "निवृत्ति-गृहम्" (Retirement Home) निर्मितम् अस्ति।

काव्या- युवकानां कृते? निवृत्तिः तु वृद्धैः स्वीक्रियते खलु!

नन्दिनी- सत्यम्। किन्तु अधुना पञ्चविंशति-वर्षीयाः अपि कार्य-भारेण क्लान्ताः सन्ति। अतः तैः विश्रामार्थं तत्र गम्यते। तत् गृहं इदानीं पूर्णम् अस्ति।

काव्या- एतावति अल्पे वयसि एव श्रान्ताः? एतत् तु चिन्ताजनकम्।

नन्दिनी- सत्यम् एतत्। किन्तु अस्माकं वार्ता-समयः समाप्तः। अद्यतनः कार्यक्रमः अत्रैव समाप्यते।

काव्या- आम्। श्वः नूतन-वार्ताभिः सह पुनः आगमिष्यावः। तावत् शुभं भूयात्।

नन्दिनी- नमो वः।

"लौकिकन्यायकोशः" (३८९)

"स्वप्न्याघ्नन्यायः"

स्वप्ने व्याघ्रं दृष्ट्वा कोऽपि भयभीतः भवति चेत् अपि जाग्रदवस्थायां स स्वप्नः बाधितः भवति। एवं जगद् अपि अनुभवकाले सत्सम् इव भासते परं ब्रह्मज्ञानात् अनन्तरं बाधितं भवति इति भावः।

डा. वर्षा प्रकाश टोणावकर पुणे / महाराष्ट्रम्